

Kooperatifin Nev'i değiştirerek Anonim şirkete dönüştürülmesinde damga vergisi ve harç uygulaması hk.

Belge türü	zelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.02-155[9-2011/1886]-1183
Tarih	29.12.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAşKANLIğI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAşKANLIğI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı :B.07.1.GİB.4.06.17.02-155[9-2011/1886]-1183

29/12/2011

Konu : Kooperatifin Nev'i Değiştirerek

Anonim şirkete Dönüştürülmesinde Damga Vergisi ve Harç Uygulaması.hk.

...

İlgi : evrak kayıt sayılı zelge talep formu.

İlgide kayıtlı zelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, kooperatifinizin anonim şirkete dönüştürülmesi işlemine ilişkin olarak şirket ana sözleşmesinin noterde tasdik ettirilmesi esnasında harç, damga vergisi ve kurumlar vergisi istisnası uygulanıp uygulanmayacağı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

A - KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEğERLENDİRME

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Muafiyetler" başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde; tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak

dışı işlem sayılmaz.) ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatiflerinin kurumlar vergisinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, adı geçen kooperatifinizin maddede belirtilen şartları taşıması halinde kurumlar vergisinden muaf tutulması gerekmektedir.

Diğer taraftan; Kanunun 19 uncu maddesinde;

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında aşağıdaki şartlar dahilinde gerçekleşen birleşmeler devir hükmündedir:

- a) Birleşme sonucunda infisah eden kurum ile birleşilen kurumun kanunî veya iş merkezlerinin Türkiye'de bulunması.
- b) Münfesih kurumun devir tarihindeki bilânço değerlerinin, birleşilen kurum tarafından bir bütün halinde devralınması ve aynen bilançosuna geçirilmesi.

(2) Kurumların yukarıdaki şartlar dahilinde tür değiştirmeleri de devir hükmündedir." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hallerinde Vergilendirme " başlıklı 20 nci maddesinde de;

"(1) Devirlerde, aşağıdaki şartlara uyulduğu takdirde, münfesih kurumun sadece devir tarihine kadar elde ettiği kazançlar vergilendirilir; birleşmeden doğan kârlar ise hesaplanmaz ve vergilendirilmez:

- a) Şirket yetkili kurulunun devre ilişkin kararının Ticaret Sicilinde tescil edildiği tarih, devir tarihidir. Münfesih kurum ile birleşilen kurum;
- 1) Devir tarihi itibarıyla hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları münfesih kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesi ile,
- 2) Devir işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesih kurumun önceki hesap dönemine ilişkin olarak hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları münfesih kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesini, birleşmenin Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde münfesih kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verirler.

- b) Birleşilen kurum, münfesiş kurumun tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer ödevlerini yerine getireceğini münfesiş kurumun birleşme sebebiyle verilecek olan kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde vereceği bir taahhütname ile taahhüt eder. Mahallin en büyük mal memuru, bu hususta birleşilen kurumdan ayrıca teminat isteyebilir."

hükmüne yer verilmiştir.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "19" ve "20" numaralı bölümlerinde konu ile ilgili ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Bu çerçevede; kooperatifinizin devir tarihindeki bilanço değerlerinin, nev'i değişikliği suretiyle kurulacak anonim şirket tarafından bir bütün halinde devralınması ve aynen bilançosuna geçirilmesi kaydıyla söz konusu devir işlemi 5520 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında gerçekleştirilen bir devir işlemi olarak kabul edilecektir.

Öte yandan, söz konusu nev'i değişikliğinde, 5520 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde belirtilen şartlara uyulduğu takdirde devir nedeniyle doğan kârlar hesaplanmayacak ve vergilendirilmeyecektir.

Bu çerçevede, kooperatifiniz genel kurulunun nev'i değişikliği kararı alması üzerine anonim şirkete dönüşüm süreci başladığından, bu tarih itibarıyla kurumlar vergisi mükellefiyetinizin tesis ettirilmesi ve devir tarihi itibarıyla hazırlanan ve müştereken imzalanan kooperatifinize ait kurumlar vergisi beyannamesinin nevî değişikliğinin Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde bağlı bulunduğunuz vergi dairesine verilmesi gerekmektedir. Ayrıca, nevî değişikliği sonucu kurulacak anonim şirket, kooperatifinizin tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer ödevlerini yerine getireceğini beyanname ekinde vereceği bir taahhütname ile taahhüt edecek ve söz konusu taahhütname ile birlikte devre ilişkin bilanço ve gelir tablosu da verilecektir.

B - DAMGA VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kâğıtların damga vergisine tabi olduğu; 9 uncu maddesinde, bu Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kâğıtların damga vergisinden müstesna olduğu, Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "IV -Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (17) numaralı fıkrasında ise, Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan birleşme, devir ve bölünmeler nedeniyle düzenlenen kâğıtların damga vergisinden müstesna olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, nev'i değişikliği nedeniyle devir işleminin Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesindeki şartlar dahilinde devir hükmünde değerlendirilmesi gerektiğinden, Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılacağı anlaşılan nev'i değişikliği işlemine ilişkin olarak düzenlenen şirket ana sözleşmesinin, 488 sayılı Damga Vergisi Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/17 fıkrası hükmüne göre damga vergisinden istisna edilmesi gerekmektedir.

C- HARÇLAR KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinde, anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemlerden harç alınmayacağı belirtilmektedir.

Buna göre, anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemlerinin harçtan istisna tutulması gerekmektedir. Ancak, 492 sayılı Kanunun 123 üncü maddesinde kooperatiflere yer verilmediğinden, kooperatifin nev'i değişikliğine ilişkin olarak yapılan işlemlerden harç alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.
Grup Müdürü V.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026